

Тому варто подбати про комплекс заходів, щоб мати можливість зреагувати в потрібний момент.

Отже, організаційна культура - це не просто частина іміджу. Це вміло реалізований елемент бізнес-стратегії, метою якого є вплив, розвиток та формування способів мислення та дій співробітників, щоб їм стало природно брати на себе відповідальність за свої дії та сферу, в якій вони працюють, і використовувати свої таланти та потенціал, що відбивається на продуктивності їх роботи.

Список використаної літератури:

1. Чепелюк М.І. Роль корпоративної культури підприємства в концепціях організаційних змін / М.І. Чепелюк // Проблеми формування та реалізації конкурентної політики : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 19–20 верес. 2013 р. / Національний університет «Львівська політехніка» [та інші]. – Львів: АртДрук, 2013. – С. 258–259.

Сметана Владислав Степанович,
аспірант кафедри економіки та фінансів,
Мукачівського державного університету

СТРУКТУРНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Трансформація - загальна форма розвитку економічних систем, пов'язана з еволюційними та революційними змінами, постійними переходами економічних систем із стійкого в нестійкий стан і навпаки (еволюція трактується як поступовий процес накопичення кількісних та якісних змін параметрів системи). Також це якісні перетворення економічної системи, її вихід за межі стабільного функціонування та перехід у стан нерівноваги, кількісних і якісних змін різної інтенсивності та спрямованості. Водночас економічна трансформація є складним, різнорівневим та багатоаспектним процесом, який можна структурувати:

- за глибиною (зміни кількісних параметрів економічної системи в рамках попередньої якості чи перехід до нової якості);
- за інтенсивністю (швидкі, переважно якісні, чи повільні, переважно кількісні, перетворення);
- за характером (еволюційні чи революційні);
- за спрямованістю (прогресивні, регресивні, циклічні, інверсійні);
- за охопленням елементів системи (часткові або загальносистемні).

На нашу думку, трансформація – це складний процес перетворення економічної системи, який передбачає кількісні та якісні зміни складових системи та сфер суспільного життя. У зв'язку з тим, що трансформація є складним, різнорівневим та багатоаспектним процесом, який передбачає перехід від однієї економічної системи до іншої і має свої особливості у різних країнах, необхідно розглянути шляхи цього переходу. Проблема вибору методів проведення

перетворень гостро стояла перед усіма пострадянськими країнами, кожна з яких повинна була обирати власний шлях переходу від командно – адміністративної системи до ринкової економіки, найпоширенішими, як відомо, виявилися два: еволюційний та радикальний.

Трансформація в Україні в 90-х роках ХХ століття розпочалася з прийняття 16 листопада 1990 року в Києві “Концепції переходу України до ринкової економіки” [4]. Вона супроводжувалась глибокою економічною кризою і передбачала послаблення одних типів і форм власності та посилення інших, зміну економічної структури, а отже, послаблення дії одних економічних законів і посилення інших. Трансформаційні процеси, що відбуваються в Україні, мають певну специфіку, пов’язану з такими проблемами як трансформація відносин власності та ролі держави в економіці. В процесі трансформації відносин власності спостерігаються:

- зміни на шляху її роздержавлення та приватизації, спрямовані на утвердження плюралізму форм власності та господарювання, розвиток конкурентного середовища. Подолання жорсткого централізму та командно-адміністративних методів управління, відродження стимулів до інноваційної підприємницької діяльності;

- формування законодавчої бази. Основними законодавчими актами на початку трансформації відносин власності були: “Концепція роздержавлення та приватизації майна державних підприємств, житлового фонду та землі”, закони: “Про приватизацію майна державних підприємств”, “Про приватизацію невеликих державних підприємств”, “Про приватизаційні папери”, державна програма приватизації. Отже, можна стверджувати, що починаючи з червня 1992 р. розпочався легітимний процес трансформації відносин власності в Україні;

- здійснення приватизації шляхом перетворення державних підприємств у акціонерні чи інші господарські товариства, здійснення безкоштовної передачі та продажу акцій відкритих АТ, викупу за альтернативними планами приватизації, викупу державних підприємств, зданих в оренду з викупом; викупу майна державних підприємств членами трудового колективу, продажу державних підприємств за конкурсом або на аукціоні; – усунення державної монополії на засоби та результати виробництва, становлення прошарку індивідуальних та асоційованих приватних власників і формування недержавного сектору як основи розвитку ринкових відносин;

- набуття інтелектуальною власністю визначального значення для суспільного розвитку (об’єкти інтелектуальної власності – інтелект людини, її знання, смисли і цінності, ноосфера інтелектуальної праці та інформація; суб’єкти особи, що здатні мислити, а, отже, – продукувати знання, інформацію та інші об’єкти інтелектуальної власності і здійснювати права (володінні, користування, розпорядження та ін.) щодо них);

- співіснування найрізноманітніших форм власності, але, на жаль, не в таких пропорціях, які створюють найбільш сприятливі умови для роботи підприємств усіх галузей народного господарства, для розвитку основної продуктивної сили – людини;

- існування найбільш динамічної форми власності – акціонерної(за характером присвоєння засобів виробництва це колективний тип власності, а за характером присвоєння результатів праці – індивідуально-колективний);

- наслідки масової приватизації в Україні: залучення широких верств населення до процесів сертифікатної приватизації й отримання перших негативних уроків ринкової економіки, постійні зміни у законодавстві стосовно стратегії й тактики здійснення роздержавлення й приватизації; несприятливий інвестиційний клімат та низька інвестиційна активність; відсутність постприватизаційної підтримки підприємств та оновлення основних фондів.

Другою основною проблемою трансформації економіки України є трансформація ролі держави. Україна мала найкращі стартові умови для ринкових перетворень серед пострадянських країн і показала найгірші результати. На етапі ринкової трансформації першочерговим завданням є проведення ефективної економічної політики, яка забезпечується функціонуванням чіткої моделі економіки, вибором напряму розвитку, використанням економічних інструментів та встановлення активної ролі держави в цьому процесі.

В сучасних умовах посилення ролі держави в економіці здійснюється на базі функціонування державної програми модернізації, яка узагальнює світовий досвід економічного розвитку та наслідки економічної кризи. На думку Чухно А. А. країна, яка мала величезний досвід планування, планового управління економікою, добровільно від нього відмовилася.

Державна програма модернізації передбачає зміни у співвідношенні між державою і ринковим регулюванням економіки, перетворення держави на головного стратега модернізації економіки і суспільства, а планування – на визначальний засіб регулювання економіки.

Посилення дієздатності держави має оцінюватися:

- з позицій вирішення головного завдання системних перетворень – поглиблення ринкової трансформації економіки (інституційне забезпечення політики реформ, завершення формування розгалуженої ринкової інфраструктури, утвердження ефективного законодавчого поля);

- з позицій її спроможності забезпечити створення економічних, політичних та соціальних передумов реалізації наявних конкурентних переваг української економіки;

- з позиції реалізації конкурентних переваг, які мають втілитися у зміцненні позицій внутрішнього ринку, утвердженні інноваційної моделі розвитку ринкової економіки;

- з позиції переосмислення логіки макроекономічної стабілізації (негативний власний досвід та досвід інших постсоціалістичних країн, який довів обмеженість можливостей надійної стабілізації грошей суто монетарними інструментами);

- необхідність зміцнення дієвості держави пов'язана з істотним посиленням її впливу на розвиток соціальної сфери (соціальна політика не може обмежуватися лише державною підтримкою соціально незахищених верств населення).

Отже, трансформація економіки вимагає кваліфікованого наукового супроводу та розробки довгострокової стратегії розвитку. Економічна стратегія держави у сфері вдосконалення відносин власності має поєднувати завдання зміцнення національного приватного капіталу, підвищення ефективності управління державним сектором економіки, вдосконалення корпоративного управління, створення інституційних механізмів забезпечення функціонування різних форм власності та господарювання і визначення їх оптимального співвідношення.

Трансформація економіки України повинна забезпечити якісні перетворення усіх її елементів, структур і форм. В процесі трансформації необхідно враховувати рівень розвитку й структури продуктивних сил, національні традиції, рівня освіти та інше. Проблеми трансформації вимагають проведення економічних реформ в Україні, зокрема, створення таких законодавчих засад державної власності, за яких вона б існувала в галузях народного господарства, в яких комерційний сектор не може забезпечити отримання хоча б середньої норми прибутку (галузі соціально-виробничої інфраструктури: транспорт, дорожнє будівництво, атомна енергетика, міське комунальне господарство, оздоровлення та санація галузей у періоди криз, охорона довкілля та ін.).

Список використаної літератури:

1. Бардиш, Г. О. Проблеми трансформації і реструктуризації української економіки в напрямі соціальної спрямованості : моногр. / Г. О. Бардиш; Нац. банк України. Львів. банк. ін-т. – Л., 2006. – 479 с.
2. Геєць, В. М. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку : моногр. / В. М. Геєць, В. П. Александрова, Т. І. Артємова, Ю. М. Бажал, О. І. Барановський, В. В. Близнюк, О. Ю. Болховітінова, Є. В. Бридун, Т. П. Вахненко, В. І. Голіков ; НАН України. Ін-т екон. прогнозування. – К. : Фенікс, 2003. – 986 с.
3. Гражевська, Н. І. Еволюція сучасних економічних систем: навч. посіб. / Н. І. Гражевська ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К. : Знання, 2011. – 287 с.
4. Концепція переходу Української РСР до ринкової економіки та землі від від 01.11.1990 [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної ради України / Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/n0001460-90>.

Торіна Валерія,
аспірант кафедри обліку і
оподаткування та маркетингу,
Мукачівського державного університету

ГЕНЕЗА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РІВНІ РЕГІОНУ

Пізнання складних економічних феноменів неможливе без їхнього генезису -дослідження причин та умов виникнення, стадій розвитку. Виключне значення має

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>